

Handläggare
Elin Månsson
Telefon: 08-50825507
Aida Hammami
Telefon: 08-50825182**Till**
Socialnämnden
2026-05-19

Trygghetspris år 2026

Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner inriktningen på årets Trygghetspris.

Sammanfattning

Trygghetspriset har delats ut årligen sedan 2012 i syfte att stimulera verksamheter som bidrar till en ökad trygghet i staden. Priset delas ut i samband med socialnämndens trygghetskonferens. Prissumman är 50 000 kronor.

I Stockholms stads trygghetsprogram är det förebyggande arbetet en central aspekt för att öka tryggheten i staden. De förebyggande åtgärderna kräver tidsåtgång och där effekterna av arbetet kan komma långt efter att åtgärderna påbörjats. I samma program belyses även den sociala brottspreventionen som en central inriktning för att minska brottslighet och dess skadeverkningar. Den sociala brottspreventionen syftar till att på längre sikt påverka de förhållanden som påverkar brottsbenägenheten och på sikt stärka individens sociala band till samhället.

I staden ser vi idag en ökad aktivitet hos våldsbejakande miljöer samtidigt som vi nationellt ser en minskad tolerans till minoritetsgrupper och jämställdhet bland barn och unga. Dessa fenomen har visat sig hänga samman allt mer, där destruktiva mansideal sprids i de digitala plattformarna och där våldsbejakande miljöer avancerar och rekryterar barn och unga in i miljöer där demokratiska värden ifrågasätts och utmanas. Det är därför angeläget med ett brett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism för att stärka tryggheten och demokratin i staden.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner inriktningen för trygghetspriset 2026.

Bakgrund

Kommunstyrelsen instiftade trygghetspriset år 2012 på förslag av socialnämnden. Prissumman är 50 000 kr. Syftet med priset är att stimulera verksamheter och organisationer att verka för en ökad trygghet i staden, och är tänkt att fungera som inspiration så att metoder och arbetssätt kan överföras till andra verksamheter.

Verksamheter eller organisationer som är värda att uppmärksammas för ett framgångsrikt trygghetsskapande arbete kan nomineras till trygghetspriset. Prisutdelning sker årligen i oktober eller november på en trygghetskonferens som anordnas av förvaltningen.

Beslutande för trygghetspriset är en jury som utses på årsuppdrag av socialborgarrådet som är ordförande för juryn. Det första trygghetspriset delades ut år 2012. Tidigare års vinnare och teman är:

- 2025: "Trygghet genom ökad tillit". Samhällsmatchen.
- 2024: "ökad trygghet för personer med funktionsnedsättning – förebyggande insatser till individer i riskzon för kriminalitet". FUB Stockholm.
- 2023: "samverkan för ökad trygghet". Färsta Trygghetsforum.
- 2022: "socialtjänstens brottsförebyggande arbete". IGOR.
- 2021: "missbruk, beroende och kriminalitet". Föreningen Gatans lag FF.
- 2020: "arbete mot våld och kriminalitet i Stockholms stad utifrån ett genusperspektiv". Organisationen Storasyster och stödorganisationen Kvinnors Nätverk.
- 2019: "att minska återfall i kriminalitet bland barn, ungdomar och unga vuxna". Föreningen Process Kedjan.
- 2018: "trygghet och ideella föreningar eller civilsamhällesorganisationer". Samverkansprojektet i Östberga.
- 2017: "jämsällldhet och inkludering samt mot diskriminering och fördomar". Mitt 127 festivalen i Skärholmen.
- 2016: "skola och trygghet". Tullgårdsskolan på Södermalm.
- 2015: "barn och trygghet". Parkleken Brödkaveln i Bagarmossen.
- 2014: "trygghet i den offentliga miljön". Samverkansprojekt i Tensta/Hjulsta.
- 2013: "trygghet för funktionsnedsatta". Polisens volontärer.
- 2012: "ungdomar och trygghet". Stiftelsen På Rätt Väg i Bagarmossen.

Ärendet

I dagens samhälle ser vi en utveckling där misogyni och kvinnofientliga attityder får ökat utrymme, särskilt i digitala miljöer. Denna utveckling hänger nära samman med framväxten av nätbaserade gemenskaper där våldsbejakande och antidemokratiska idéer sprids. I dessa sammanhang förstärks och normaliseras

destruktiva mansideal, samtidigt som grundläggande demokratiska värden ifrågasätts.

Det finns ett samband mellan destruktiva mansideal, en minskad tilltro till jämställdhetens betydelse och ett ifrågasättande av demokratiska principer (Center mot våldsbejakande extremism, 2022¹). Denna utveckling är särskilt framträdande bland barn och unga, där en ökande andel uppvisar en mindre positiv inställning till jämställdhet och till minoritetsgrupper, såsom HBTQI-personer (Forum för levande historia, 2026², Myndigheten för civilsamhälle och unga, 2025³). Parallellt med detta ökar rekryteringen av unga till högerextrema och våldsbejakande miljöer. Digitala plattformar utgör centrala arenor för såväl spridning av budskap som rekrytering. De normer och uttryck som utvecklas i dessa miljöer får också genomslag i skolor och i lokalsamhället.

För att nå och mobilisera unga använder våldsbejakande aktörer ofta etablerade och till synes trygga sammanhang där unga redan befinner sig, såsom skola, föreningsliv, fritidsaktiviteter och digitala spelmiljöer. Genom att successivt bygga relationer och förtroende kan individer gradvis påverkas och socialiseras in i destruktiva normsystem. I denna process normaliseras våld, misogyni och avhumanisering av andra grupper, samtidigt som en tydlig vi-och-dom-logik etableras. Radikalisering sker därmed oftast som en stegvis förskjutning snarare än som en plötslig förändring (Expo, 2025⁴).

Många unga som dras till dessa miljöer söker gemenskap, mening och tillhörighet. Destruktiva maskulinitetsnormer kan i detta sammanhang erbjuda en förenklad och ofta aggressiv identitet, särskilt för individer som upplever osäkerhet eller marginalisering. Begränsande normer kring kön och identitet riskerar att bidra till ett mer polariserat samhällsklimat där tolerans, empati och respekt för olikheter minskar. Detta står i direkt konflikt med centrala demokratiska värden såsom jämlikhet, mänskliga rättigheter och inkludering. När destruktiva ideal tillåts prägla normer och beteenden riskerar tilliten till samhället och förtroendet för demokratiska institutioner att försvagas.

Samtidigt visar erfarenhet och forskning att förebyggande insatser kan ge goda resultat. Särskilt insatser i skolmiljöer, med fokus på våldsprevention och normkritik, har visat sig effektiva. Tidiga och långsiktiga åtgärder i miljöer där barn och unga befinner sig kan

¹ Center för våldsbejakande extremism (2022). Män, maskulinitet och våldsbejakande extremism.

² Forum för levande historia (2026). Unga tycker om andra – en studie av skolelevers attityder, tillit och utsatthet

³ Myndigheten för civilsamhälle och unga (2025). Så tycker unga 2025

⁴ Expo (2025). Vägen in

bidra till att minska våld, stärka jämställdhet och motverka rekrytering till destruktiva sammanhang.

I stadens trygghetsprogram 2024-2027⁵ lyfts det förebyggande arbetet fram som en central del i arbetet för ökad trygghet. Det handlar om ett systematiskt och långsiktigt arbete för att påverka attityder och beteenden, vilket i förlängningen kan minska risken för att individer begår eller utsätts för brott. Vidare framhålls även betydelsen av den sociala brottspreventionen som en central inriktning för att minska, begränsa eller eliminera brottslighet och dess skadeverkningar. Den sociala brottspreventionen syftar till att på längre sikt påverka de förhållanden som påverkar brottsbenägenhet och genom att förstärka individens förmåga till självkontroll förväntas individens sociala band till samhället att stärkas.

Mot denna bakgrund finns ett behov av att samla och utveckla kunskap om förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism, samt att öka förståelsen för sambanden mellan destruktiva mansideal, våld, misogyni och antidemokratiska tendenser. Det förebyggande arbetet inom dessa områden är en viktig del av ett bredare arbete för ett tryggare, mer jämställt och demokratiskt Stockholm.

Förvaltningen föreslår därmed att inriktningen för Trygghetspriset 2026 ska vara förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 13 maj och rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 12 maj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att Trygghetspriset 2026 ska tilldelas en verksamhet eller organisation som arbetar förebyggande mot våldsbejakande extremism.

De verksamheter som nomineras till stadens trygghetspris ska uppfylla följande tre kriterier:

- insatsen ska ske i samverkan mellan flera verksamheter/organisationer
- insatsen bidrar till att öka tryggheten genom att stärka stockholmarnas motståndskraft mot våldsbejakande extremism

⁵ Trygghetsprogrammet 2024-2027

- insatsen bidrar till att tryggheten ökar genom förebyggande insatser motvåldsbejakande extremism

Vid bedömning av de inkomna nomineringarna tas även hänsyn till om följande kriterier uppfylls:

- insatsen kan inspirera andra verksamheter/organisationer
- insatsen visar goda resultat

Nomineringsperioden är 1 juni till 1 september 2026. Därefter färdigställs underlaget för bedömning och juryn fattar beslut om vinnare. Priset delas ut vid trygghetskonferensen, som i år kommer att hållas den 5 november.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner inriktningen för trygghetspriset år 2026.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Nomineringstext 2026

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-05-06
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2026-05-06